

Vojenská politika NATO

MGR. ADAM POTOČŇÁK

ADAM.POTOCNAK@MAIL.MUNI.CZ

BSS 157 VOJENSKÁ POLITIKA

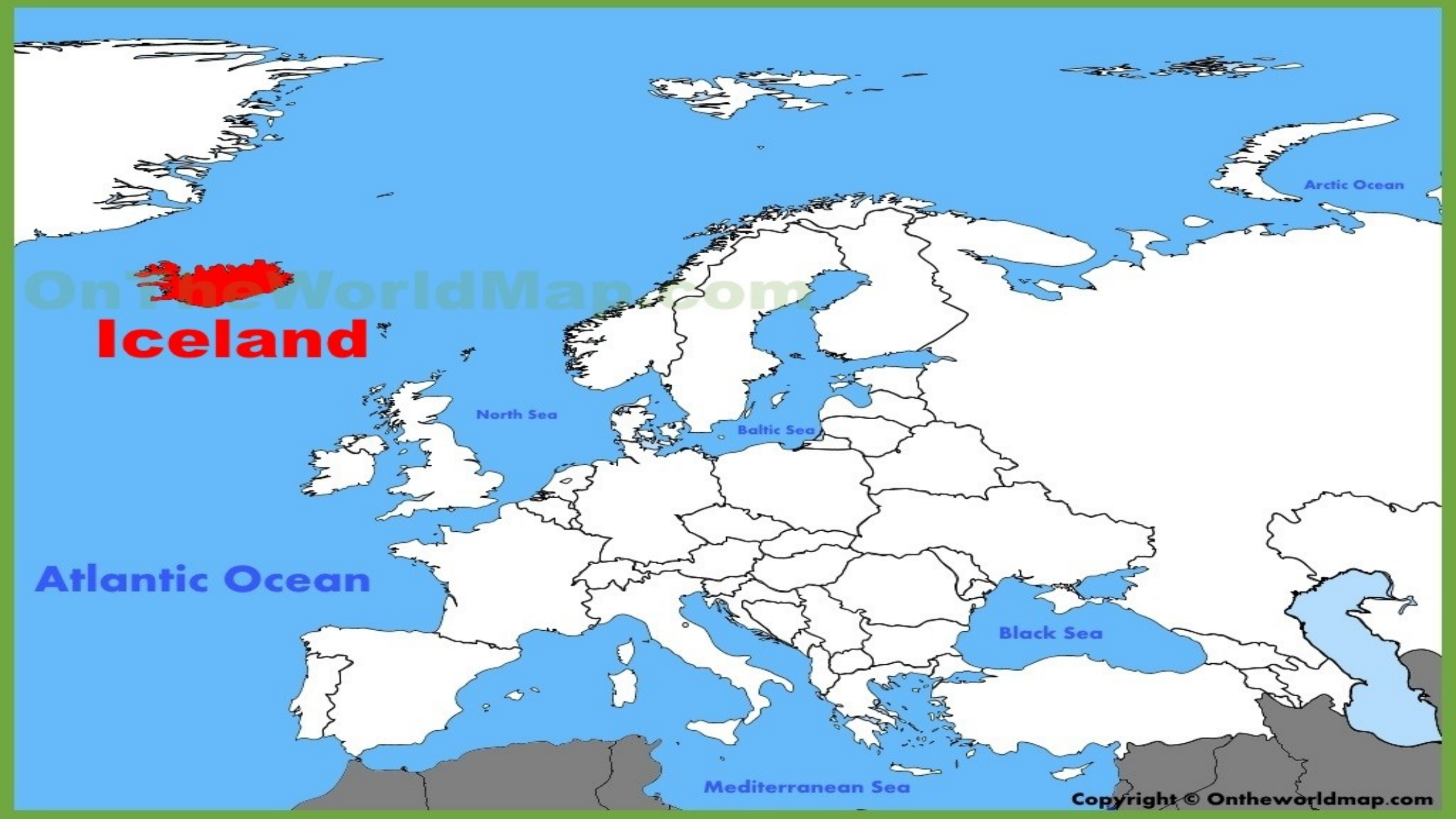
23. 10. 2019

Elementární historie

- Západní unie (17. 3. 1948, Brusel)
- Vandenbergova rezoluce (červen 1948)
- 4. 4. 1949 - Washingtonská (Severoatlantická) smlouva (čl. 3, čl. 4, čl. 5, čl.6)
- 1952 – tvorba politických struktur Aliance

**Udržet Sověty mimo Evropu, Američany v Evropě
a Němce u zemi.**

Iceland

Atlantic Ocean

North Sea

Baltic Sea

Black Sea

Mediterranean Sea

Arctic Ocean

On The WorldMap.com

NATO po Studené válce – Hledání identity

Od kolektivní obrany ke kolektivní bezpečnosti – NATO jako sféra míru, bezpečnosti a svobody

- Partnerské programy
- Rozšiřování
- Operace krizového managementu (zvládnání konfliktů)
- Posilnění politické složky organizace

Partnerství organizace

- **North Atlantic Cooperation Council (prosinec 1991, bývalé státy Varšavské smlouvy a SSSR)**
- **Partnerství pro mír (1994, celkem 21 států včetně Ruska, Běloruska, Moldávie, Finska, Švédska, Rakouska, Švýcarska, Irsko...)**
- **Středomořský dialog (1994, Mauritánie, Maroko, Alžírsko, Tunisko, Egypt, Izrael, Jordánsko)**
- **Istanbulská iniciativa (2004, Bahrajn, Katar, SAE, Kuvajt)**
- **Globální partneři (Irák, Afghánistán, Pákistán, Austrálie, Nový Zéland, Jižní Korea, Japonsko, Mongolsko, Kolumbie)**

- Rada NATO-Rusko (2002)
- Komise NATO –Gruzie (2008)
- Komise NATO-Ukrajina (2014)

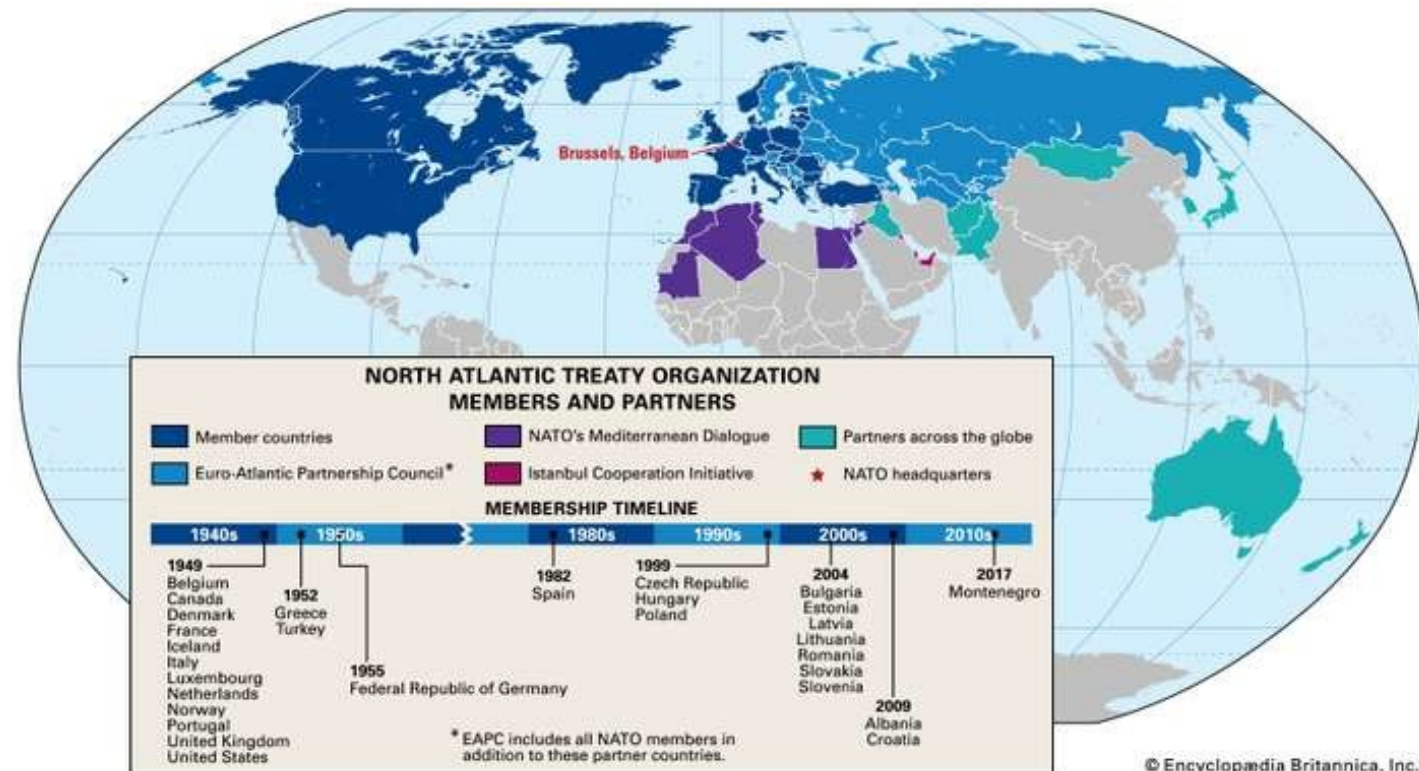

Formy partnerské spolupráce

- Reforma bezpečnostního sektoru, výstavba a posilování institucí, poradenství
- Interoperabilita (společné cvičení)
- Účast na misích krizového managementu
- Konzultace (prevence konfliktů)

Globální vojenská a politická organizace:

politická spřízněnost vs. strategická logika

Rozšiřování NATO

Čl. 10 – členství otevřené pro všechny evropské země uznávající základní principy organizace a schopné přispět k bezpečnosti Severoatlantického prostoru

Obecní principy pro členství v NATO:

- Evropský stát
  - Stabilní demokratický politický systém
  - Připravenost a ochota přispět k bezpečnosti v Severoatlantickém prostoru
  - Podpora většiny obyvatelstva pro členství v organizaci
  - Absence sporů o hranice nebo sporná území s jinými státy (???)
-
- 3 rozšíření v době Studené války: 1952, 1955, 1982 (4 země)
  - 4 rozšíření po konci Studené války: 1999, 2004, 2009, 2017 (13 zemí)

Membership Action Plan – Bosna a Hercegovina (duben 2010/prosinec 2018)

Accession Protocol – North Macedonia (únor 2019)

Operace krizového managementu

- Reakce na **politické, vojenské, humanitární**, ale také **environmentální krize**
- Na základě **čl. 5 Washingtonské smlouvy**, nebo **mandátu OSN/OBSE**, nebo **žádosti vlády**, nebo...

- **Peace-support operations** (peacemaking, peacekeeping, peacebuilding, peace-enforcement)
- **Humanitární mise** (Pákistán 2005, New Orléans 2005)

- **První mise: IFOR/SFOR 1993 - 1995 – 1996 - 2004**

- KFOR (1999 -)
- Active Endeavour (2001 – 2016), Sea Guardian (2016 -)
- ISAF (2003 - 2015), Resolute Support (2015 -)
- Podpora Africké unie (2007 -)
- Air Policing (2014 -)
- NATO Mission Iraq (2018 -)

Struktura organizace – Politická složka

Všechna rozhodnutí jsou rozhodnutí států a přijímají se konsenzem. NATO je tak politickou, jako i vojenskou organizací.

- Severoatlantická rada (NAC)
- Skupina pro jaderné plánování
- Delegace NATO (stálé delegace členských států, konzultace minimálně 1/týden)
- Podřízené výbory
- Čtyři specializované agentury
- Generální tajemník NATO + Mezinárodní sekretariát

Struktura organizace – Vojenská složka

- **Vojenský výbor**
- **Velitelství spojeneckých sil pro operace (Allied Command Operations - ACO)**
- Casteau, Belgie
- SHAPE (Supreme Headquarters Allied Powers Europe) – „generální štáb NATO“
- SACEUR (Supreme Allied Commander Europe) je hlavou SHAPE
- **Velitelství spojeneckých sil pro transformaci (Allied Command Transformation - ACT)**
- Norfolk, Virgínie, USA
- Strategické myšlení, získávání a rozvoj dovedností, vzdělávání, obranné plánování, kooperace, analytika, predikce, standardizace a **interoperabilita**

Sir. Stuart Peach,
předseda Vojenského výboru

Generálporučík František Malenínský,
zástupce ČR ve Vojenském výboru

Tod D. Wolters,
SACEUR

Vojenská politika NATO

Strategická koncepce 2010 – kolektivní obrana, krizový management, společná bezpečnost

Hlavní snahou společné vojenské politiky Aliance je **opakované a neustále zvyšování interoperability** – schopnosti různých elementů, systémů a organizací fungovat společně a efektivně

- Standardizace (výzbroje, komunikace, velení, výcviku)
- Společná cvičení
- Operace krizového managementu a lessons learned

Vojenská politika NATO

Permanentní síly v aktivní službě

- Air Policing (Slovinsko, Albánie, Pobaltí, Island)
- Permanentní námořní síly
- Integrovaný systém protiletectvé a protiraketové obrany

NATO Response Force

- multinárodní jednotky **rychlé reakce** ve 4 doménách (pozemní, námořní, letecká, speciální síly)
- summit 2002 v Praze (vytvoření), summit 2006 v Rize (plná operační připravenost)
- summit 2014 ve Walesu – **NATO Very High Readiness Joint Task Force (VJTF)** – multinárodní jednotky **okamžité reakce**
- summit 2016 ve Varšavě – plná operační připravenost VJTF + plán na kvantitativní rozšíření

Obranné plánování v NATO

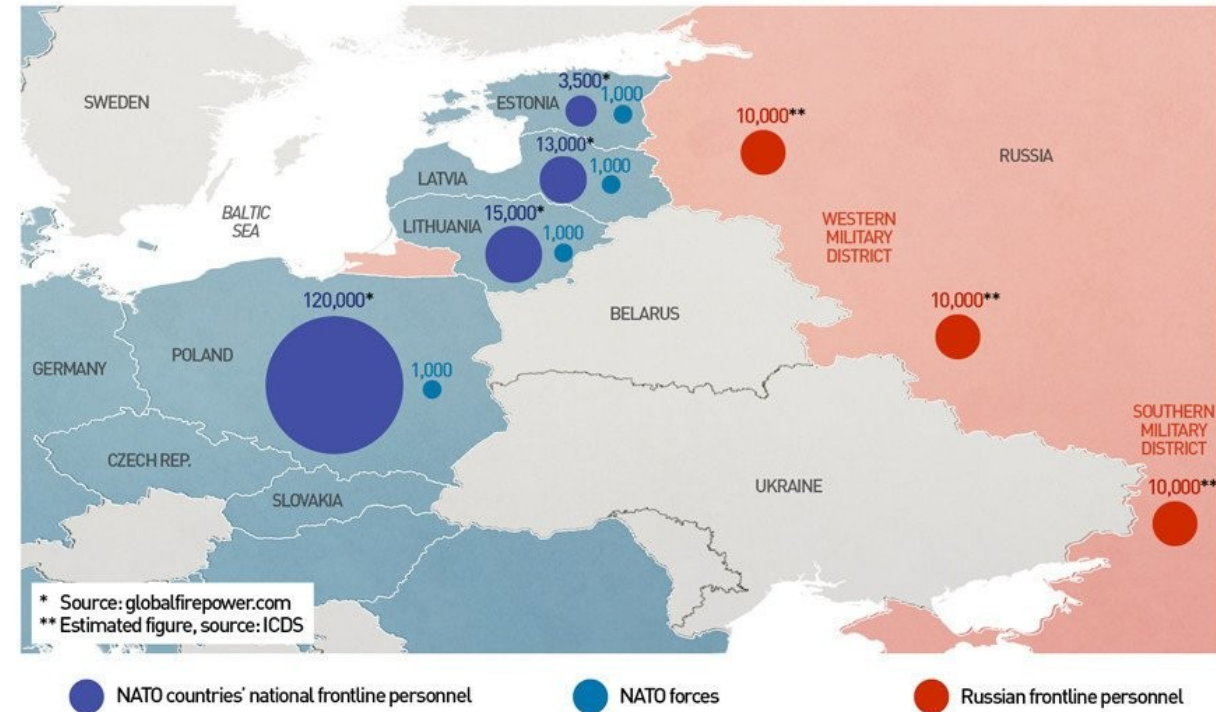
- **NATO Defence Planning Process** – harmonizace obranného plánování tak, aby každý člen přispěl k Aliančním schopnostem nejefektivnějším způsobem
  - 4-roční cykly, max. 20 let
  - celkem 14 domén (civilní nouzové plánování, logistika, protiletadlová a protiraketová obrana, podpora medicíny, podpora zpravodajské činnosti, kybernetická a informační bezpečnost)
1. Vypracování manuálu (Výbor pro obrannou politiku a plánování)
  2. Určení požadavků (ACO + ACT)
  3. Přidělení požadavků (NAC – formát ministrů obrany)
  4. Asistence a implementace (harmonogram, kontinuální proces)
  5. Závěrečné vyhodnocení (2x v jednom cyklu)

Vztahy NATO – Rus

- 1991 – North Atlantic Cooperation Council
- 1994 – Partnership for Peace
- 2002 – Rada NATO - Rusko
- 2004 – Pobaltí vstupuje do Aliance
- 2014 – Spolupráce pozastavena

What the troop balance on Russia's northwest border will REALLY look like

Enhanced Forward Presence (2016, Pobaltí + Polsko)

Politické, nikoliv vojenské rozhodnutí!

Kontroverze členských států

- Francie 1966
- Řecko vs. Turecko 1974 – 1980
- Island vs. Velká Británie 1976
- Španělsko 1986
- Turecko v současnosti

Děkuji Vám za pozornost.

Otázky?